

crediti, sollicitis studiis invigilamus, eam quasi peculiarem, & privatam populorum, nostro, & S. R. E., cui Deo auctore praesidemus, temporali dominio subiectionum curam suscipimus, ut in quibuscumque ejusdem domini Provincis, Civitatibus, Oppidis, & locis, armorum, tumultuum, & seditionum turba, & strepitus conquiescat, ac inde omnis iniuria, & violentiae terror propulsetur, atque facinorosorum hominum audacia, & immanitate compressa, securitas, quies, & tranquillitas perpetuo vigeat, & conservetur. Est enim rationi consentaneum, ut Sedes Apostolica, quae cunctis mortalibus iustitiam ministrat, suos praecipue subditos in officio contineat, & cuius auctoritas ab ipso Domino constituta, apud omnes etiam exteras gentes, ac nationes, sacrosancta, & inviolabilis permanet, debitam obedientiam, & reverentiam, quam summi Reges, & Principes ei praestant, magis ab iis exigat, qui ipsius regimini in temporalibus subiecti, neminem alium Principem, praeter Romanum Pontificem agnoscunt, ut quae denique universos fideles sublevare solet, hos potissimum in suam tutelam specialiter receptos, ab omni iniuria vindicet, atque illaesos defendat, & teneatur.

Prohibitio convocandi ad Arma & Cavalcatas, seu Adunatas faciendi, per quascumque Universitates, seu personas quavis dignitate fungentes S. R. E. immediate, & indirecte, in quibuscumque casibus praeter infra exceptos.

§.1. Quare Nos considerantes primum quidem in quantas rerum perturbationes, in quam intolerabilem perditionem, & sceleratorum hominum licentiam noster Pontificatus sui initio incidit, vel ad eas potius fuerit divina providentia reservatus: deinde vero quam benigne favorit ceptis nostris divina majestas, quam facile non obscura Dei Omnipotentis voluntate haec, qua fruimur, quies, & tranquillitas sit consecuta, numquam cessamus, quantas maximas animus noster capere potest, eidem divinae bonitati, in qua sola confidimus, gratias agere, & ne in aliquo pastoralis nostri officii partes desideretur, his quasi fundamentis constituenda Republicae praclare factis, novis eam praesidiis in dies magis ac magis confirmare, & communire studemus. Cum igitur inter alios, qui in temporali Statu nostro Ecclesiastico irrepserant, quosque a Nobis magna ex parte sublato omnino abolere nitimur, pravae abusus, ille sit maxime damnabilis, ut Barones, Domicelli, aut Communitates, vel universitates, aut Magistratus Civitatum, Oppidorum, Terrarum, Castrorum, & locorum praedictae Romanae Ecclesiae temporali ditioni subiectionum, sub praetextu recuperanda, sive manutenenda, aut adipsenda possessionis bonorum immobilium, finium, seu terminorum, & limitum territorii, vel agrorum, quae ad se legitime pertinere praetendunt, dum se jus suum, tueri, aut consequi velle, & bona sua ab illicitis detentoribus, vel occupatoribus vendicare profitentur, ad arma populos convocare, & incitare, tumultus facere, & commovere, armatorum hominum copias cogere non dubitent, ex quibus postmodum quandoque contigit, ut commotis se-

ditionibus auxilium facinorosorum, seu etiam bannitorum evocent, imbecilliores per injuriam opprimant, agros vastent, aliena rapiant, & invadant, pacificos possessores expellant, quietem publicam perturbent, in Dei offensam animarum perniciem, & scandalum plurimorum. Nos attendentes ad hoc potissimum sanctae hujus Sedis potestatem, & auctoritatem in supremo iustitiae throno, Deo disponente, collocatam, & viribus ad regendos subditos necessariis fuisse satis instructam, & roboratam, ut per Romanum Pontificem illi praesidentem cunctis aequa lance jus suum sine aliqua perturbatione tribuatur, ideoque minime ferendum, ut quis temere, vel vi adhibita, jus sibi dicat, sed magis talem improbitatem, & audaciam, legum severitate, & gravioribus poenis propositis compescendam, & coercendam esse censentes, habita cum Venerabilibus Fratribus nostris S.R.E. Cardinalibus deliberatione matura, de eorum consilio pariter, & assensu, hac nostra perpetuo valitura Constitutione districte interdicens, & prohibemus universis, & singulis Ducibus, Principibus, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, & Domiceillis quacumque etiam Ecclesiastica dignitate fungentibus, necnon Vicariis, Feudatariis, armorum Ductoribus, Capitaneis, Magistratibus, Communitatibus, Universitatibus, & Officialibus, ac aliis personis Civitatum, Oppidorum, Terrarum, Castrorum, & aliorum quorumcumque locorum ipsi Romanae Ecclesiae mediate, vel immediate in temporalibus subiectionum, cuiuscumque status, gradus, & conditionis existentibus, ne posthac quiscumque eorum, propter praedictas, vel alias, etiam urgentiores, & urgentissimas, etiam consuetudine permixtas causas, etiam si ab aliis provocati, & lacerati fuerint, etiam propter, & adversus huiusmodi manifestas injurias, aut recuperanda, vel adipsenda possessionis, seu quasi dominiorum, statuum, feudorum praedictorum, agrorum, finium, limitum, & terminorum, ac quorumcumque jurium, & bonorum ad eos, vel ad Ecclesias, Monasteria, Hospitia, de eorum jurepatronatus, seu praesentandi, aut sub ipsorum cura, administratione, vel protectione recepta quomodolibet pertinentium, sive violenta, vel de facto recuperare, vel adepta, retinenda, & tuenda, vel alio quovis praetextu, aut quaesito colore, vel ingenio, militum copias cogere, comparare, vel ducere, neve populos, vel sigillatim singulares personas, publice, aut privatim, palam, vel occulte ad arma, ut dictum est, convocare, conclamare, concitare, neque armatorum manus, catus, conventus, seu illicitas, & tumultuosas collectas, vel etiam ut vocant, cavalcatas, vel adunatas facere, vel insimul congregare, aut aliquid huiusmodi, per se, vel per alium moliri, aut machinari audeat, vel praesumat. Quare his praesentibus monemus tam dictos Duces, & reliquos, quam Communitates, ac

Universitates, quae super possessione, seu quasi, aut super finibus, limitibus, seu terminis Territorii, vel agrorum, aut aliis, huiusmodi rebus, aliquas inter se lites, vel controversias habent, ut si illas extrajudicialiter, aut amicaliter componere, seu super eis transigere commode nequeunt, easdem in iudicium deducant, sive deductas prosecuantur, & donec legum ac iudicium auctoritate illa definiantur, seu iustitiae complementum sibi ministretur, aequo animo ferant, & expectent.

Causa excepti a d. prohibitione.

§.2. Ceterum quoniam interdum aliqua urget occasio armatos homines colligendi, id tantum permittimus, & concedimus in casibus infra scriptis, nempe ut praedicti Duces, & alii praedicti, Communitates, & Universitates, suas Civitates, Oppida, Terras, Castra, Domos, Villas, dominia, loca, & Territoria a grassatoribus viarum, latronibus, sicariis, & bannitis, aliisque similibus notoriis delinquentibus defendant, dum ab ipsis actu infestantur, vel ut secuta, & expurgata custodiant, reove capiant, & apprehendant, vel captos & apprehensos Gubernatoribus, Potestatibus, Judicibus, aliisque Magistratibus, & Officialibus tradant, sive ut Curia ministris adversus tales facinorosos auxilium, & opem impendant, juxta Constitutionem nostram alias super hoc editam, vel si ad tuenda, & propugnanda loca maritima, tam in Tyrreni, quam Adriatici maris littore periculosis temporibus adversus Turcas, & piratas, vel alias ex nostro, vel nostrorum Successorum Romanorum Pontificum praescepto, ad arma eos concurrere contigerit. Sed & si quis alius ejusmodi casus ingruat, qui similiter armatorum auxilium deposcere videatur, noverint, Nos, aut pro tempore existentem Romanum Pontificem, quamprimum consulendos esse, a quibus, aut promptum subsidium, aut licentiam super praemissis citius impetrabunt. Si vero necessitas adeo urgeat, aut impellat, ut ad Nos, aut ad Successores Nostros praedictos in tempore, vel opportune recurri non possit, tunc Provinciarum, Civitatum, Oppidorum, Terrarum, & locorum Praesides, Gubernatores, Locatenentes, & Officiales, a Nobis, & Sede Apostolica deputatos adeant, eisque huiusmodi necessitatis causas exponant, ac ab ipsis arma sumendi licentiam obtineant, ita ut tales armatorum collectas, de alicujus ex superioribus praedictis permixti, vel auctoritate factas fuisse manifesto constet.

Poenae contravenientium.

§.3. Quod si quis contra praesentem nostram prohibitionem, & interdictum, directe, vel indirecte quicquam attentare, aut aliis mandare, vel transgressoribus adherere, vel favere praesumpserit, eum, si Dux, Princeps, Marchio, Comes, Baro, Domicellus, Vicarius, Feudatarius, aut quavis alia singularis persona extiterit, laesa Majestatis Reatum verum, ac nulla juris, aut hominis fictione confectum crimen incurrisse, & ejusdem Romanae Ecclesiae rebellem, omnibusque, & singulis privile-

giis, gratiis, libertatibus, indultis, exemptionibus, immunitatibus, realibus, personalibus, & mixtis, necnon Ducatibus, Principatibus, Marchionibus, Comitibus, Civitatibus, Oppidis, Terris, Castris, Dominiis, Vicariatibus, Guberniis, locis, jurisdictionibus, dignitatibus etiam Ecclesiasticis, honoribus, juribus, officiis, ac beneficiis, quorum per infra scriptam privationem vacantium collatio, provisio, & omnimoda dispositio Nobis, & Apostolicae Sedis perpetuo reservata sit, & esse censeatur, ita ut de illis per alium, quam per Nos, aut pro tempore existentem Romanum Pontificem dissoni nullo modo possit aut debeat, necnon pensionibus, & fructibus Ecclesiasticis, ac etiam quibuscumque feudis, & concessionibus, quae a Romana praedicta, & aliis quibuscumque Ecclesiis obtinet, & in futurum obtinebit, ceterisque omnibus in Sede Apostolica temporali dominio possessis, immobilibus mobilibus, & semoventibus, bonis, juribus, & actionibus eo ipso privatum, ipsumque, & illius filios ad illa, & quaelibet alia in posterum obtinenda, ac quoscumque actus legitimos exercendos inhabiles, & indignos fore, & esse. Ac praeterea a dicto Statu Ecclesiastico universo, una cum sua familia perpetui exilii poena damnari debere, domosque, aedificia, arces, & fortalitia ejusdem demolenda, & solo aequanda, seu aliis Camerae Apostolicae iuribus adscribenda esse, nec illis portam ullius dignitatis Ecclesiasticae, vel mundanae unquam patere statuimus, decernimus, & declaramus. Insuper Vassallos, Custodes, Vicarios, Capitaneos, Potestates, Officiales, Populos, & subditos eorumdem a fidelitatis juramento ac homagii, & quocumque alio jure, quo ipsi quomodolibet adstricti fuerint, ex nunc penitus absolvimus, & liberamus. Ducatus vero, Domina, Vicariatus, Gubernia, Feuda, Civitates, Oppida, Terras, Castra, & loca, ceteraque bona praedicta, necnon jura, & actiones cum fructibus, redditibus, proventibus, & emolumentis eorumdem, Fisco nostro, & Camerae praedictae ipso facto, & absque aliqua declaratione, etiam in praedictum filiorum, & aliorum descendendum in investituris, concessionibus, seu aliis dispositionibus comprehensorum, in omnibus, & per omnia, perinde ac si per lapsum temporis illorum concessionis, & finitam lineam ad ipsam Cameraam devoluta essent, confiscamus, & applicamus. Sin autem Communitates, & Universitates in praemissis consilio deliquerint, eas omnibus, & quibuscumque Castris, Villis, & jurisdictionibus, ac communibus bonis, rebus, & juribus ad illas pertinentibus, immunitatibus, exemptionibus, libertatibus, & indultis eis quomodolibet concessis similiter privamus, privataeque declaramus, ac dicta Castra, Villas, ac jurisdictiones, bona, res, & jura similiter Fisco, & Camerae praedictae applicamus, & appropriamus. Statuentes etiam contra principales auctores, & par-

ticulariter delinquentes tamquam dicti criminis lesa majestatis reos, ut praefertur procedi debere. Et nihilominus omnem, & quamcumque possessionem, seu quasi sic de facto contra praesentem nostram Constitutionem, cum manu seu collecta armatorum hominum in futurum pro tempore apprehensam, usurpatam, detentam, vel occupatam, sive adipiscendo, sive taliter adeptam retinendo, sive recuperando, omnemque actus possessorios, vel quasi, quomodolibet factos, necnon super illis confecta instrumenta, rogatus, & alia acta, & inde secuta quaecumque annullamus, irritamus, & viribus evacuamus, necnon penitus cassamus, & abolemus, ac pro irritis, nullis, & infectis, & mere attentatis habenda, nulliusque roboris, vel momenti esse, ac nullum inde jus, nullamque actionem, cuiquam de novo acquiri, nasci, aut competere, neque postmodum lapsu temporis etiam longissimi ex hujusmodi possessione ab initio, ut praefertur, vitiosa, ullam praescriptionem sequi, aut cuiquam ullo tempore suffragari posse. Quinimmo praedictis delinquentibus amotis, & expulsis priorem possessionem in primis, & ante omnia in suam pristinam possessionem, seu quasi restituendum, & plenarie reintegrandum, & donec, & quousque cui illa de jure competat legitime discernatur, manutenendum esse, eisdemque delinquentes ad damna, expensas, & quicquid interest, parti lesa rescindenda, & refarcienda teneri, & efficaciter obligatos existere, ac ad id cogi, & compelli. Super praemissis vero omnibus, & singulis per accusationem, delationem, inquisitionem, & quovis alio meliori modo, tam ad partem, & Fisci instantiam, quam ex merito officio civiliter, criminaliter, aut mixtim procedi posse.

Decretum irritans.

Clausula derogatoria.

Forma & effectus publicationis hujus Constitut.

§.4. Sicq. per quoscumque Judices Ordinarios, & delegatos quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, & S. R. E. Cardinales subla- ta eis, & eorum cuilibet aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, & definiti debere, ac quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane pariter discernimus, & declaramus.

§.5. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, statutisque, & consuetudinibus quarumvis Provincia- rum, Civitatum, Oppidorum, Terrarum, Castrorum, & locorum, necnon privile- giis, indultis, & literis Apostolicis, ac in- vestituris, & concessionibus praedictis quo- quo modo factis, concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, eorum teno- res praesentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore perman- suris, hac vice dumtaxat specialiter, & ex- presse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

§.6. Volumus autem, ut eadem praesentis ad valvas Lateranen., & Principis Apostolorum de Urbe, Basilicarum, & in-

acie Campi Florae de more affigantur, & il- lis detractis transumpta inibi affixa relin- quantur, factaque hujusmodi publicatione hic in Urbe, & in ejus districtu post quin- decim, alibi vero post triginta dies, quos- cumque perinde ardent, & afficiant, ac si eorum unicuique personaliter intimatae fu- issent. Sed & quo facilius possint ad univer- sorum notitiam pervenire, mandamus om- nibus, & singulis Vicelegatis, Praesiden- tibus, & Gubernatoribus Provinciarum, & Civitatum quarumcumque dista nostrae ditionis Ecclesiasticae, ut in sua quisque re- sidentia, Civitatibus, Oppidis, Terris, & Castris sibi benevisis, curent easdem nos- tras literas in locis consuetis de more pu- blicari.

§.7. Et quia difficile foret illas ad eor- um quemlibet, & ad singula loca ubi opus erit deferre, decernimus transumptis ipsis etiam impressis, Notarii publici manu sub- scriptis, & sigillo alicujus personae in di- gnitate Ecclesiastica constitutae munitis, in judicio, & extra illud, ubique eandem fi- dem adhibendam esse, quae ipsis originali- bus adhiberetur, si essent exhibitae, vel ostense.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam &c.

Datum Romae apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicae, millesimo quingentesimo octuagesimo octavo, un- decimo Kalendas Martii, Pontificatus no- stri Anno III.

✱ Ego Sixtus Episcopus Catholicae Ecclesiae sub- scripti.

- ✱ Ego Alexander Cardinalis Farnesius Episcopus Olien. Vicecancellarius.
- ✱ Ego Jo. Antonius Episc. Portuen. Card. S. Georgii.
- ✱ Ego Alph. Cardin. Gesualdus Episcopus Tusculanus.
- ✱ Ego Inn. Avalos Card. de Arag. Episcopus Sabinen.
- ✱ Ego Marcus Antonius Card. Columna Episcopus Praenestinus.
- ✱ Ego Ptolomaeus Cardinalis Comensis Episcopus Albanen.
- ✱ Ego Marcus Siticus Card. ab Altaemps tit. S. Mariae Transyberim.
- ✱ Ego Petrus Cardinalis Sanctaerucius tit. S. Clementis.
- ✱ Ego Gabr. Card. Paleottus tit. S. Lauren- tii in Lucina.
- ✱ Frater Michael Bonellus Cardinalis Alex- andrinus tit. Sancta Mariae super Mi- nervam.
- ✱ Ego Ludovicus tit. S. Anastasiae Presby- ter Cardinalis.
- ✱ Ego Nicolaus de Pelleve tit. S. Praxedis Card. Senonen.
- ✱ Jul. Anton. tit. S. Bartholomaei in Insula Presb. Card. S. Severina.

Transumptio- rum fides, & Sanctio per- malis.

D.P. An.III. 19. Februarii.

Papa subscr.

Card. subscr.

Ego Hie-

- ✱ Ego Hieronymus Cardin. Rusticucius tit. S. Susanna.
- ✱ Ego Joan. Hieronymus Card. Albanus tit. S. Joannis ante portam Latinam.
- ✱ Ego Hieronymus Cardinalis Simoncellus tit. S. Prisca.
- ✱ Ego Petrus Card. Deza tit. S. Hieronymi Illyricorum.
- ✱ Antonius tit. SS. Joannis, & Pauli Presbyter Card. Carafa.
- ✱ Ego Joan. Antonius Card. SS. Quatuor.
- ✱ Ego Joan. Baptista Card. tit. S. Marcelli.
- ✱ Ego Franciscus Card. de Joyeuse tit. San- ctissima Trinitatis in Monte Pincio.
- ✱ Ego Julius Card. Cananus tit. S. Eusebii.
- ✱ Ego Nicolaus Cardinalis Cremonen. tit. S. Cecilia.
- ✱ Ego Antonius Maria Card. Salviatus tit. S. Mariae de Pace.
- ✱ Ego Aug. Card. Veronen. tit. S. Marci.
- ✱ Ego Vincentius tit. S. Mariae in Via Card. Montis Regalis.
- ✱ Ego Philippus Cardinalis Spinula tit. S. Sabina.
- ✱ Ego Scipio tit. S. Salvatoris in Lauro Card. Laucellotus.
- ✱ Ego Vincentius Cardinalis Gonzaga tit. S. Alexii.
- ✱ Ego Henricus Card. Cajetanus tit. S. Pu- dentianae S. R. E. Camerarius.
- ✱ Ego Joan. Baptista Card. Castrucius tit. S. Mariae in Araceli.
- ✱ Ego Federicus Card. Cornelius tit. Step- hani in Monte Celio.
- ✱ Ego Dominicus tit. S. Laurentii Cardina- lis Pinellus.
- ✱ Ego Hippolytus Card. Aldobrandinus tit. S. Pancratii, Major Penitentiaris.
- ✱ Ego Hieron. tit. S. Petri ad Vincula Car- dinalis de Ruvere.
- ✱ Ego Philippus Cardin. de Lenoncourt tit. S. Honuphrii.
- ✱ Ego Frater Hieronymus Card. Ascul. tit. S. Thome in Parione.
- ✱ Ego Antonius Maria tit. S. Agnetis in Agone Cardinalis Perusinus.
- ✱ Ego Frater Constantinus Card. Sarnanus tit. S. Petri in Monte Aureo.
- ✱ Ego G. Card. Alanus tit. S. Martini in Montibus.
- ✱ Ego Scipio tit. S. Mariae de Populo Car- dinalis Gonzaga.
- ✱ Ego Anton. tit. S. Vitalis Card. Saulius.
- ✱ Ego Evangelista tit. S. Matthai in Meru- lans Card. Cusentinus.
- ✱ Ego F. Stephanus tit. SS. Marcellini, & Petri Presb. Card. Aretinus.
- ✱ Ego F. Card. Sfortia Diacon. S. Nicolai in Carcere.
- ✱ Ego Alexander Card. Mentaltus, Diaconus S. Eustachii.
- ✱ Ego Hieron. S. Mariae in Cosmedin Diacon. Cardinalis Murbajus.
- ✱ Ego Benedictus S. Agatha Diacon. Card. Justinianus.
- ✱ Ego Ascianus SS. Viti, & Modesti, & Crescentiae Diacon. Card. Columna.
- ✱ Ego Federicus S. Mariae in Downica Diaconus Card. Borromaeus.

Anno a Nativitate D. 1588. indict. i. die vero veneris, undecima mensis Martii, Pontificatus Sanctiss. in Christo Patris, & D. N. D. Sixti divina providentia Papae V. anno ejus tertio retroscripta litera Apostoli- ca affixa, & lecta, & publicata fuerunt, in valvis seu portis S. Joannis Lateranen- sis, & S. Petri Principis Apostolorum de Urbe, necnon Cancellaria Apostolica, & acie Campi Florae, & per aliquod temporis spatium di- missa, per Nos Jo. Baptistam Bagni, & Jo. Burlurault SS. D. N. Papae Cursores. Alex. Parabiacus mag. Curs.

CXIX.

Adscriptio S. Bonaventurae Balneoregientis inter egregios Sanctosque Catholicae Ecclesiae Doctores, cum Indulgentiis pro ejus Festivitate die 14. Julii celebranda.

Canonizationem hujus Sancti praeservit Sixtus IV. ut in sua Constit. XXVI. Superna Tom. III. Par. III. fol. 182.

Aliorum Ecclesiae Doctorum, & Evangeli- starum festa, duplici officio celebrari jus- tit Bonifacius VIII. in Extrav. i. de Reliq. & ven. Sanct.

SIXTUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Universis venerabilibus fratribus nostris Pa- triarchis, Primatibus, Archiepiscopis, Epi- scopis, & dilectis filiis aliarum Ecclesiarum Praelatis per universam Terrarum Orbem constitutis, salutem & Apostolicam benedi- ctionem.

Triumphantis Hierusalem gloriam sem- piternam, & Sanctorum cum Christo felicissime regnantium, numquam marce- scentes coronas cum gaudio admirans Sancta Mater Ecclesia, adhuc in terris militans, ad eandem vero justitiae coronam festinans, Deum in Sanctis suis mirabilem predicare non cessat. Nec vero insignes tantum victo- rias, & praecleara Sanctorum merita eximius laudibus celebrat, sed eosdem Sanctos, quos Deus mirifice honorificat, ipsa quoque pie veneratur, ac colit, quorum nimirum praedicatione, salutarique doctrina instituta, sanguine fundata, illustribus caritatis operibus, atque exemplis educata, ferventibus illorum apud Deum precibus quotidie ad- juvatur. Quamobrem debitis etiam, congruisque honoribus unicuique Sanctorum, singulatim tribuendis, ad coelestis illius Hierarchiae, ubi omnia in caritate perfecta ordinata sunt, normam, atque imaginem se- se conformare, quantum quidem in hujus praetereuntis mundi exilio licet, maxime studet. Nam quemadmodum in magna illa summi Patrisfamilias, bonisque omnibus cumulata domo, mansiones multae sunt, & beatae illae animae mira quadam varietate, unius gloriae beatitudine perfruuntur, sic Catholica Ecclesia, quae coelestis illius effigies est, ut castrorum acies ordinata, in vena-

Proemium.

neca-

neratione Sanctis Dei adhibenda, sacros illos ordines, divino illustrata lumine agnoscit, atque distinguit. Itaque dum gloriosum Apostolorum Chorum, dum Prophetarum laudabilem numerum, dum fortissimorum Martyrum laudat exercitum, ceterisque Sanctis suo loco, & ordine rite honores deferit, in uno caritatis spiritu, & consimili pie devotionis affectu multipliciter exultat. Inter illos vero beatissimos Sanctorum Choros, quorum memoria a cunctis fidelibus religioso cultu merito celebratur, insigni splendore elucet Sanctorum Doctorum Ordo a Paulo Apostolo discrete enumeratus, cum ait, & ipse dedit quosdam quidem Apostolos, quosdam autem Prophetas, alios vero Evangelistas, alios autem Pastores, & Doctores, quos vineæ suæ strenuos, fidelesque cultores, atque operarios constituit, ad consummationem Sanctorum in opus ministerii, in adificationem Corporis Christi. Hi sunt, de quibus Divina Sapiencia clamat: Qui elucidant me, vitam aeternam habebunt: de his Angelus apud Danielem loquitur: Qui autem docti fuerint: fulgebunt quasi splendor firmamenti, & qui ad iustitiam erudiunt multos, quasi stellæ in perpetuas æternitates: eos denique Salvator ipse Christus Dominus insigni illo elogio ornavit: Qui fecerit, & docuerit, hic magnus vocabitur in regno Cælorum. Cum autem omnibus temporibus sacrorum Doctorum studium, & doctrinam in Ecclesia Dei utilis, & fatuatis fuit, tum maxime fructuosam, & plane necessariam esse res ipsa demonstravit, cum persecutorum Christiani nominis horribili furore represso, in ipsa Ecclesiæ pace, teterrima hæresum bella vehementius excitata sunt, tunc enim hæreticorum doli, & fallaciæ, qui diabolo instigante in agro Domini zizania superfeminare non intermittunt, Doctorum cura, & diligentia detectæ, & pestiferi, ac detestabiles errores gladio spiritus amputari, & Catholicæ veritatis vi, sacris Doctoribus administris mendacium prostratum, quare jure optimo Hyadum stellarum nomine Sancti Doctores in Ecclesia designantur, qui perfrigida hyeme, & longis infidelitatis noctibus expletis, & persecutionis tempestate sedata, tunc clariores Sanctæ Ecclesiæ exorti sunt, cum veritatis sol per corda fidelium altius calefceret, & tamquam novo fidei vere lucidior annus aperiretur.

S. Bonaventura a Sixto IV. est canonizatus, ut in rubrica.

§.1. Jam vero inter eos, quos Dominus magnus spiritu intelligentiæ replere voluit, quique tamquam imbres eloquia sapientiæ suæ in Ecclesia Dei emiserunt, merito numeratur S. Bonaventura Confessor, & Pontifex, & in eadem Catholica Ecclesia Doctor eximius, quem fel. rec. Sixtus Papa IV. Prædecessor noster, ob admirabilem vitæ sanctitatem, & præcellentem doctrinam in Sanctorum numerum adscripsit.

S. Bonaventura vita recensetur.

§.2. Is enim Balneoregii in Etruria natus, ut piæ matris voto satisfaceret, adulescens Seraphicam Sancti Francisci Religionem est ingressus, per cujus vestigia recitanda adhuc novus Christi miles, humili-

ter, & constanter incedens, saluberrimam regularium institutorum observantiam tanto animi ardore, tantaque cordis aviditate auxit, ut summa in eo sanctitas appareret, ac vitæ innocentia, & castitate, sancta humilitate, patientia, mansuetudine, terrenarum rerum displicentia, cælestium desiderio omnibus, & exemplo, & admirationi esset, tanta quoque spiritus dulcedine, & divini amoris fervore inflammatus in Deum rapiebatur, ut jam in cellam vinariam spongi introductus, & vino optimo caritatis èbrius, Jesum Christum Crucifixum, & patientem utique intueri, & in ejus vulneribus habitare videretur. Ad hanc vero eximiam vitæ sanctitatem vir Dei magnam præstantis doctrinæ laudem adjunxit, Deo ita disponente, ut ad ejus gloriam, & Ecclesiæ utilitatem, non solum exemplo, sed verbo, & eruditione magnopere proficeret. Itaque cum in sacrarum literarum studio Sanctorum Patrum lætione, & Scholastica Theologiæ pernecessaria disciplina, Alexandro de Ales magistro, insigni illius ætatis Theologo, diligentissime versaretur, brevi temporis spatio excellentis ingenii bonitate, assiduo labore, & quod caput est, gratia Spiritus Sancti, qui vas aureum in honorem electum omni ex parte formabat, tantos progressus fecit, & ad tantam doctrinæ perfectionem pervenit, ut Doctoris, & Magistri insignibus in celeberrimo Parisiensi Gymnasio solemniter decoratus, sacram Theologiam ibidem publice professus sit.

S. Bonaventura virtutes, laudes & præclara gesta enarrantur.

§.3. Tantam vero laudem in interpretandi munere, & in universa Theologiæ scientia est consecutus, ut viri doctissimi ejus doctrinam, & eruditionem admirarentur. Et quidem multiplices sancti viri incubrationes, & præclara scripta, quæ adhuc magna Ecclesiæ utilitate, & non mediocri Deo beneficio extant, quæque, & nostræ, & superiorum ætatum viri eruditi multo cum fructu legerunt, & magnopere comprobant, quantus ille in Theologiam fuerit, satis declarant. Ea enim divini ingenii sui monumenta posteris reliquit, quibus perdifficiles, & multis obscuritatibus involutæ quæstiones, magna optimorum argumentorum copia, via, & ordine enucleatæ, ac dilucide explicantur, Fidei Catholicæ veritas illustratur, perniciosi errores, & prophane hæreses profligantur, & piæ fidelium mentes ad Dei amorem, & cælestis patriæ desiderium admirabiliter inflammantur. Fuit enim in S. Bonaventura id præcipuum, & singulare, ut non solum argumentandi subtilitate, docendi facilitate, definiendi solertia præstaret, sed divina quadam animos permovendi vi excelleret, sic enim scribendo cum summa eruditione parem pietatis ardorem conjungit, ut lectorem docendo moveat, & in intimos animi recessus illabatur, ac denique Seraphicis quibusdam aculeis cor compungat, & mira devotionis dulcedine perfundat, quam sane gratiam in ejus ore, & calamo diffusam admirans Prædecessor noster

Sixtus IV. Pontifex illud dicere non dubitavit, Spiritum Sanctum in eo locutum videri.

S. Bonaventura Generalis Minister, in ordine septimus post Sanctum Franciscum creatus fuit.

§.4. Cum igitur servo fideli tam multa, & præclara a Domino talenta essent credita, ut illis ad fratrum utilitatem exercendis, & negociandis, cælestis gratiæ thesauros amplificaret, divino consilio, & summo totius sui Ordinis consensu, Romæ Minister generalis septimus post Beatum Franciscum est factus, quo in officii munere non solum prudentiam, vigiliantiam, sollicitudinem præstitit, sed tanto fraternæ caritatis ardore exarsit, tantaque Christianæ humilitatis demissione fratribus inservivit, ut in eo illud Salvatoris agnosceretur, qui major est in vobis, sit vester minister.

Archiepiscopus Eboracensis, a Clemente IV. ei oblatum, & ab eo recusatum fuit.

§.5. Quin, & piæ memoriæ Prædecessor noster Clemens Papa IV., qui sanctum virum valde dilexit, & ejus doctrinam mirifice est delectatus, ut tam excellens virtus, & prudentia ad multorum utilitatem latiori in campo excurreret, insignem Eboracensem Archiepiscopatum ei obtulit. Ille vero cum se a Seraphicæ paupertatis complexu divelli non facile pateretur, oblatam dignitatem modeste, atque humiliter recusavit.

Ad generale Conc. Lugd. a Gregor. X. vocatus, & huic manifeste conceptus fuit.

§.6. Ceterum cum Gregorius X. Summus Pontifex ob gravissimas Christianæ Reipublicæ causas Concilium generale Lugdunum indixisset, virosque sanctitate, doctrina, sapientia præstantes perquireret, quorum forti, & fideli opera ad rei maximæ tractationem, atque explicationem uteretur, duo in primis clarissimi illius ætatis lumina e duobus florentissimis Ordinibus Prædicatorum, & Minorum delegit Sanctos, Thomam, & Bonaventuram, quos ad se ire iussit. Sed cum alter in ipso itinere in morbum incidisset, atque ad gloria coronam feliciter evolasset, S. Bonaventura Lugdunum profectus, humanissime exceptus est a Romano Pontifice Gregorio, qui in ejus virtute, & sapientia ita acquiescebat, ut Concilii recte dirigendi, & administrandi partes ei præcipue tribuendas esse decerneret. Quare ex publica Ecclesiæ utilitate, & necessitate, ut majori cum dignitate, & auctoritate Concilii rebus non solum interesset, sed præset, statuit lucernam ardentem, & lucentem supra excelsum candelabrum ponere, ut in domo Dei magis luceret.

Cardinalisque & Episcopus Alban. ab eodem Pontifice ibi creatus fuit.

§.7. Itaque Sanctum Bonaventuram nullos honores appetentem, fugientem potius, sed Christi Vicario obtemperantem, nullosque pro Ecclesiæ labore subire recusantem, tamquam in totius Orbis terræ theatro in sacrum Cardinalium Collegium; & in Episcoporum Ordinem statim cooptavit, nam Ecclesiæ Albanen. illum præfecit, qui honos antiquioribus Presbyteris Cardinalibus tribui solet. Quæ ille amplissima dignitate auctus universam in Dei gloriam, & Ecclesiæ utilitatem contulit, etenim in rebus Concilii arduis operam egregiam præstitit, Catholicam Fidem constantissime defendit, pravas opiniones acerrime refutavit, ejusdemque prudentia, doctrina,

sanctitate, orationibus, Gregorii Pontificis Pastoralis sollicitudo tantopere adjuncta est, ut sublato per Dei misericordiam schismatis dissidio, Michael Palæologus Græcorum Imperator, Orientalesque Nationes, ad Apostolicæ Sedis obedientiam, unitatem, communionemque redierint, ac denique dignus habitus est, quem Græci Euty-chii nomine appellarent.

§.8. Merito igitur cum paulo post in eodem Concilio fortissimus Christi Athleta ex hujus vitæ peregrinatione ad cælestem patriam emigrasset, omnes ejus mortem doluerunt, omnes communem jacturam deplorarunt, omnes illius funus lacrymis, & laudibus ornarunt, sed unus præter ceteros viri sanctissimi vitam integerrimè actam, mores probatissimos, labores per multos pro Ecclesiâ susceptos, doctrinam, in illo ipso Concilio spectatam insigni laudatione verissime celebravit. Is fuit piæ memoriæ Petrus Cardinalis a Tarantasia, vir eruditione, & Christiana eloquentia præstans, qui postea ad Pontificatus fastigium, evehctus, Innocentius Papa V. est appellatus. Ipse vero Summus Pontifex Gregorius X. ex intimi animi sensibus amissum fratrem, adiutorem, & consiliarium fidelissimum dolens, palam gravibus verbis testificatus est, Catholicam Ecclesiam, quæ ex tanti viri pietate, & doctrina fructus uberrimos acceperat, magnam illius morte jacturam fecisse. Sed vere a Spiritu Sancto dictum est. In memoria aeterna erit justus: nam qui in vita illustris fuerat, multo post mortem factus est illustrior, Deo, qui admirabilis, & gloriosus est in Sanctis suis, signis compluribus, ac prodigiis, & miraculis maxime insignibus Servi sui sanctitatem comprobante.

Et post multa ejus præclara gesta in rebus Concilii, & Fidei augmento in eodem Concilio decessit, & ad cælestem patriam migravit, & ejus miraculorum fama percrebuit.

§.9. Quorum miraculorum fama cum apud omnes percrebesceret, idem Sixtus Prædecessor noster e sublimi Apostolicæ Sedis specula ea aspiciens, digitum Dei, qui facit mirabilia magna solus, ibi plane esse intellexit, itaque, & sponte sua, & claræ memoriæ Federico Romanorum Imperatore, Regibus, Rebuspub., Ducibus, Civitatibusque per multis vehementer requiruntibus, ac omnium fere fidelium consensu efflagitante, de viro præstantissimo Bonaventura Episcopo Cardinali in Sanctos referendo, Pontifice Romano dignam cogitationem suscepit. Summa igitur cura, & diligentia, vitæ illius eximia sanctitate, & miraculorum veritate examinata, atque comperta, omnibus denique, quæ ad eam rem pertinebant, rite recteque actis ad Dei gloriam, & Ecclesiæ Catholicæ exaltationem, pro sua summa, eique a Deo in Beato Petro Apostolo tradita potestate, eundem Beatum Bonaventuram de Fratrum suorum S. R. E. Cardinalium, & Prælatorum omnium consensu in Sanctos retulit, & in Sanctorum Confessorum Pontificum Doctorum numerum adscripsit, atque aggregavit, ejusque festum Anniversarium diem, secunda mensis Julii Dominica die celebrari, officiumque de eo, veluti de Confessore Pon-

Ideo Sixtus IV. Bonaventuram in SS. Confessorum Pontificum Doctorum numerum aggregavit.

Et modo hic Pontifex ex multis variis rationibus hic expressit, ad eundem S. Bonaventuram ad doctrinam illustrandam, animam applicuit.

Pontifice Doctore in universa Ecclesia recitari iussit, aliis item decretis adiectis, quae in eisdem Sixti literis plenius continentur. §.10. Et quamvis gloriosus hic Doctor S. Bonaventura, & in Ecclesia Catholica celeberrimus sit, & in Coelo maxime resplendeat, ubi corona illa est coronatus, quam repromisit Deus diligentibus se, nec ulla humana re indigeat, qui bonis illis cum Christo perfruitur, quae nec oculus vidit, nec in cor hominis ascenderunt, vrget Nos tamen caritas Christi, & ardens quidam devotionis affectus, quo erga eum ab ineunte fere aetate perpetuo exarimus, ut de eius sanctitate, & doctrina magis magisque propaganda, atque illustranda, quantum cum Domino possumus, cogitemus. Movemur quidem, ut par est, sancta cum eo communione Seraphicae Religionis nostrae, in qua educati, & tot annos versati sumus, & cui tamquam matri optimererit, omnia pietatis, & grati animi monumenta praestare debemus, sed multo magis movent Nos Dei gloria, pastorale officium quod gerimus, viri sanctissimi pro Ecclesia Dei tot suscepti labores, tot illustria merita, tanta cum Romana Ecclesia conjunctio, in cuius amplissimo ordine, & Senatu summa cum laude confedit. Denique movet Nos Ecclesiae Universalis utilitas, quae ex tanti Doctoris eruditione semper major & uberior capi potest, praesertim cum hereticorum insidiae & diabolicae machinationes, quibus sacram Theologiam, quae Scholastica appellatur, hoc luctuoso saeculo oppugnant vehementissime Nos magnopere admoneant, ut eandem Theologiam, qua nihil Ecclesiae Dei fructuosius, omni studio retineamus, illustremus, propagemus. Divino enim illius munere, qui solus dat spiritum scientiae, & sapientiae, & intellectus, quique Ecclesiam suam per saeculorum aetates, prout opus est, novis beneficiis auget, novis praesidiis instruit, inventa est a maioribus nostris sapientissimis viris Theologia Scholastica, quam duo potissimum gloriosi Doctores Angelicus Sanctus Thomas, & Seraphicus Sanctus Bonaventura clarissimi huius facultatis professores, & primi inter eos, qui in Sanctorum numerum relati sunt, excellenti ingenio, assiduo studio, magnis laboribus, & vigiliis excoluerunt atque ornarunt, eamque optime dispositam, multisque modis praclare explicatam posteris tradiderunt, & huius quidem tam salutaris scientiae cognitio, & exercitatio, quae ab uberrimis divinarum literarum, Summorum Pontificum, Sanctorum Patrum, & Conciliorum fontibus dimanat, semper certe maximum Ecclesiae adiumentum asserere potuit, sive ad Scripturas ipsas vere, & sane intelligendas, & interpretandas, sive ad Patres securius, & utilius perlegendos, & explicandos, sive ad varios errores, & haereses detegendas, & refellendas. His vero novissimis diebus, quibus jam advenerunt tempora illa periculosa ab Apostolo descripta, & homines blasphemii, superbi, seductores proficiunt in pejus, errantes, &

alios in errorem mittentes, sane Catholicae fidei dogmatibus confirmandis, & haereticis confutandis pernecessaria est, & profecto rem ita se habere ipsimet veritatis inimici sunt Iudices, quibus Theologia Scholastica maxime est formidolosa, qui profecto intelligunt, apta illa, & inter se nexa rerum, & causarum coherencia, illo ordine, & dispositione tamquam militum in pugnando instructione, illis dilucidis definitionibus, & distinctionibus, illa argumentorum firmitate, & acutissimis disputationibus lucem a tenebris, verum a falso distingui, eorumque mendacia multis praestigis, & fallaciis involuta, tanquam veste detracta patefieri, ac denudari. Quanto igitur magis illi hanc munitissimam Scholasticae Theologiae arcem oppugnare, & evertere conantur, tanto magis Nos decet hoc invictum Fidei propugnaculum defendere, & hereditatem patrum nostrorum conservare, & tueri, & acerrimos veritatis defensores meritis honoribus, quantum possumus, decorare. §.11. Quamobrem ut Seraphici Doctoris eruditio ad multorum utilitatem latius diffundatur, & ex eius libris, & operibus eruditi, & studiosi viri, copiosiores suavioreque in dies fructus capiant, (quod ad ipsius Sancti, quamquam in Coelo beatissimi, gloriam aliquam facere non est dubitandum) primum quidem in Alma Urbe nostra in hac Basilica Sanctorum Duodecim Apostolorum, S. Bonaventurae nomine Collegium instituumus, in quo ex huius praecipue eximii, devotique Doctoris operibus, & commentariis, sacra Theologia publice explicetur. §.12. Deinde etiam opera illius omnia, quae inveniri poterunt partim nondum edita, nostraque auctoritate, & impensis undique conquisita, partim jam vulgata simul omnia decenti forma, & quam emendatissime imprimi, & e Typographia nostra Vaticana in lucem emitti curavit. Quod autem ab ipso Pontificatus nostri initio, Deo, ut pie credimus, inspirante constanter proposuimus, Sancti huius Doctoris nomen, & merita gloriosa apud omnes pro viribus celebrare, fideliumque erga eum venerationem augere, & amplificare. §.13. Sane ad id quoque non mediocriter excitati sumus exemplo san. mem. Pii Papae Quinti Praedecessoris nostri de Christiana Republica optime meriti, & quem ut parentem adhuc reveremur, & colimus. Is enim religiosa pietate, & singulari devotione permotus, qua afficiebatur erga Sanctum Thomam de Aquino Ordinis sui decus, & Ecclesiae Catholicae ornamentum, cupiens eodem modo eundem Sanctum ob eius praestantissima in Catholicam Ecclesiam merita congruis honoribus exornare, praeter alia hoc iussit atque decrevit, ut illius festus dies quotannis duplicis officii ritu ad instar Sanctorum quatuor Ecclesiae Doctorum perpetuo celebraretur, quod & S. Bonaventurae Doctori eximio tribui debere aequum profecto existimamus, cum tam-

Et ideo Collegium S. Bonaventurae apud Basilicam SS. Apostolorum de Urbe instituit.

Ejusque opera omnia simul, & emendatissime e Typographia Vaticana in lucem emitti curavit.

Et sicut Pius V. Thomam sui Ordinis Praedicatorum decus, exornare volens, eius festum celebrari iussit. Ita iste Praefectus idem S. Bonaventurae sui Ordinis Conventualium Sancti Francisci ornamentum debere existimavit ob multa inter ipsos Sanctos virtutis, sanctitatis, doctrinae, & meritorum conjunctione, & similitudinem.

Et doctrinam S. Bonaventurae commendat, & ipsum inter egregios Ecclesiae Doctores annumerat.

multa inter eos virtutis, sanctitatis, doctrinae, meritorum conjunctio, & similitudo intercedat. Hi enim sunt duae oliva, & duo candelabra in Domo Dei lucentia, qui & caritatis pinguedine, & scientiae lucetam Ecclesiam collustrant, hi singulari Dei providentia eodem tempore tamquam duae stellae exorientes ex duabus clarissimis Regularium Ordinum familiis prodierunt, quae Sanctae Ecclesiae ad Catholicam Religionem propugnandam maxime utiles, & ad omnes labores, & pericula pro orthodoxa Fide subeunda parata semper existunt, ex quibus tamquam ex fertili, & bene culto solo quotidie per Dei gratiam fecunda, & fructuosa planta procreantur, hoc est viri doctrina, & sanctitate praestantes, qui Petri naviculae tot fluctibus agitate, & Romano Pontifici, ejus clavum non sine magna solitudine tenenti, fortem, & fidelem operam navant. Hi duo Sancti cum essent coevi, iidemque studiis dediti, condiscipuli, simul Magistri, pari ratione a Gregorio Decimo Summo Pontifice, cum ambo ad Concilium evocarentur, honorati, & in huius vitae peregrinatione fraterna caritate, spiritali familiaritate, sanctorum laborum societate valde conjuncti fuerunt, & denique pari gressu ad Coelestem patriam commigrantes pariter felices, & gloriosi illa sempiterna beatitudine perfruuntur, ubi eodem caritatis affectu, ut pie credimus, pro Nobis in hac lacrymarum valle laborantibus orant, divinaeque operam implorant, ut merito idem Sixtus IV. hos duos Sanctos persimiles, & quasi geminos in Christo fratres agnoscentes, statuerit S. Bonaventuram consimili venerationis, & honoris prerogativa, atque S. Thomam decorandum esse. §.14. Quod igitur a Nobis, & Seraphici Ordinis caritas, & Sancti Bonaventurae meritorum magnitudo, & Catholicae Ecclesiae, cujus gubernacula Nobis, licet immerentibus a Deo commissa sunt, utilitas, & aedificatio requirit, habita super his omnibus cum venerabilibus fratribus nostris Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalibus, deliberatione matura, de eorumdem consilio, & unanimi assensu, & ex certa nostra scientia, ac de attributa Nobis Apostolica potestatis plenitudine, hac nostra perpetuo valitura Constitutione, doctrinam ipsius Sancti Bonaventurae a supradictis Praedecessoribus nostris Clemente Quarto, Gregorio Decimo, & Sixto Quarto laudatam in Concilio Lugdunensi maxime spectatam, in Florentino, etiam ad res difficiles explicandas adhibitam, gravissimorum virorum auctoritate testificatam, & commendatam, & eximio Ecclesiae Doctore dignam, Nos quoque plurimum in Domino laudamus, & commendamus, ac literas ejusdem Sixti Quarti, quas pro expressis hoc loco haberi volumus, excepta ejus ordinatione de festo die S. Bonaventurae secunda Dominica Julii celebrando, harum tenore approbantes, & innovantes, ipsum Sanctum Bonaventuram jure Sanctorum Doctorum consortio ab eodem Sixto Quarto adscriptum, & con-

numeratum, auctoritate Apostolica tenore praesentium inter praecipuos, & primarios, qui Theologicae facultatis magisterio excelluerunt habendum, ac venerandum esse decernimus, & declaramus. §.15. Atque ob eam causam sperantes in Domino, huius Seraphici Doctoris lucubrationes ad doctrinam, & devotionem, quam in Clero, populoque Christiano magnopere lucere, & ardere cupimus, maximo adiumento fore, illius libros, commentarios, opuscula, opera denique omnia, prout ex nostra Typographia Vaticana quam emendatissima, ut supra dictum est, emittuntur, ut aliorum Ecclesiae Doctorum, qui eximii sunt, non modo privatim, sed publice in Gymnasiis, Academicis, Scholis, Collegiis, lectionibus, disputationibus, interpretationibus, concionibus, sermonibus, omnibusque aliis ecclesiasticis Studiis, Christianisque exercitationibus citari, proferri, atque cum res postulaverit, adhiberi volumus, & decernimus. §.16. Et nihilominus, ut sapientissimi huius Doctoris gloriosa recordatio, si non pro ipsius dignitate, at saltem pro humana tenuitate, ob ingentia illius merita ardentiori studio recolatur, fel. rec. Praedecessorum nostrorum Bonifacii Papae Octavi, qui de sanctis quatuor Doctoribus, & Pii Papae Quinti, de praedicto Sancto Thoma eadem praecerunt, exemplo adducti praecipimus, ut ejusdem Sancti Bonaventurae dies festus in omnibus Christiani Orbis partibus sub duplici officio a cunctis personis, ecclesiasticis, secularibus, & quorumvis Ordinum regularibus, tam publice quam privatim pridie Idus Julii, (non obstante praedicta Sixti Quarti ordinatione de secunda Dominica dicti mensis) celebrari, atque in Calendariis cum Doctoris nomine, & Festi duplicis adiectione subscribi, & imprimi debeat, etiam si in novissimis Brevarii, & Missalis Romani reformationibus aliter dispositum fuerit, neque secus atque a Nobis, ut supra, ordinatum fuit, per quoscumque quavis auctoritate praeditos, censerit, aut interpretari posse decernimus. §.17. Hortantes universos utriusque sexus Christianos Civitatis Balneoregii, quae clarissimum hoc edidit lumen, & illius Dioecesis, ut eodem die festo a fervilibus, de sanctae Ecclesiae more, operibus abstineant. Ut autem Christianifidelium devotio ad Seraphici huius Doctoris diem festum colendum, ejusque operam pie implorandam eo magis accedatur, quo ex hoc Coelestis gratiae dono se uberius conspexerint esse resectos, de Omnipotentis Dei misericordia, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus auctoritate consili, omnibus utriusque sexus Christianifidelibus, tam in dicta Civitate, & Dioecesi Balneoregii, quam in praefata Galliae Urbe Lugduno, ubi ille bono certamine legitime decertato, cursu consumato, fide servata, ex hoc calamitoso saeculo ad meritorum suorum primum, & coronam in Coelum feliciter migravit, F f f in

Ejusque opera e Typographia Vaticana emittenda, publice citari decernit.

Festis die 14. Julii duplici officio celebrari jubet.

Indulgentia quoque pro diei sui festivitatis concedit.

in Almaque Urbe nostra, ubi in hac Basilica Sanctorum Duodecim Apostolorum Collegium, a Nobis, ut jam diximus est erectum, constitutis, quibus festum hujusmodi, ut ceteras de precepto Ecclesie servari solitas festivitates, devote colentes, vere poenitentes, & sacramentali peccatorum suorum confessione premissa, eo die sanctissimum Eucharistiae Sacramentum sumpserint, plenariam omnium peccatorum suorum Indulgentiam, & remissionem misericorditer in Domino concedimus, & elargimur. Qui vero Ecclesias Fratrum Minorum S. Francisci ipso die festo a primis vespers usque ad occasum Solis ejusdem diei devote visitaverint, pias inibi ad Deum preces, prout sua cuique suggeret devotio effundentes, decem annos, & totidem quadragenas de iniunctis eis, seu alias quomodolibet debitis poenitentis per presentes literas perpetuo duraturas, quas sub quibusvis indulgentiarum revocationibus, vel limitationibus nullo modo comprehendimus, misericorditer in Domino relaxamus.

Hanc Constitutionem ubique promulgari, & observari precipit.

Ejusque exemplis credi jubet. Sanctio penalis.

D. P. An. III. 14. Martii.

Papae subscript.

Ego Sixtus Catholicae Ecclesiae Episcopus.

Sequuntur Card. subscriptiones.

CXX.

Ex Ughello Italia sacra Tom. IV. pag. 1318.

Monasterium Sancti Cypriani Mensae Patriarchali Venetiarum unitur.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Motu proprio &c.

Venerabilibus Fratribus Veronen. & Vicent. Episcopis, necnon dilecto Filio Primicerio Ecclesiae Sancti Marci Venetiarum salutem, & Apostolicam benedictionem.

Commissarius que facta sunt significat. Bulla unionis.

§.1. **H**odie a Nobis emanarunt literarum tenoris subsequens. Sixtus Episcopus servus servorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Apostolici muneris sollicitudo Divina dispositione Nobis licet immeritis delegata, indefinenter requirit, ut ad Ecclesiarum quarumlibet, praesertim Patriarchalium, statum nostrae considerationis intuitum propensius praevidentes, quae pro illarum Praesulum necessitatibus sublevandis & felici earumdem Ecclesiarum, ac Monasteriorum, & aliorum Regularium locorum quorumlibet directione opportuna remedia fore intelligimus, quamprimum adhibeamus, ac his Pastoralis Officii nostri partes interdum per unionis, & annexionis Monasteriorum eorumdem Ministerium favorabiliter interponamus, ac aliter desuper disponamus, prout rerum, locorum, & temporum qualitatibus undique pensatis, conspicimus in Domino salubriter expedire.

Lite pendente super patronatu, ac iura nominandi ad hoc Monasterium.

§.2. Sane cum Venerabilis Frater noster Joannes Patriarcha Venetiarum commendae, in quam Monasterium SS. Cornelii, & Cypriani de Murano Ordinis S. Benedicti Torcell. Diocesis, qui antequam de persona Sua Ecclesiae Venetiarum, tunc certo modo Pastoris solatio destituta, Apostolica auctoritate providerent, ut ipsius Monasterii Abbas Ordinem praedictum expressis professus praesidebat, & cum quo postmodum in provisionem, & una in ipsa Ecclesia, Monasterium ipsum commendam ad ejus vitam retinere valeret, sub certis usu, modo, & forma expressis dicta auctoritate dispensatum extitit, ex hujusmodi dispensatione abstinere, necnon omni juri sibi in regimine, & administratione dicti Monasterii, vel ad illa quomodolibet competenti in manibus nostris in favorem dilecti Filii Joannis Emi Clerici Venetiarum cum reservatione omnium, & singulorum dicti Monasterii fructuum, reddituum, & proventuum per ipsum Joannem Patriarcham, quoad viveret, propria auctoritate exceptis dumtaxat ex eis centum ducatis monetae Venetae pro dicto Joanne Emo, & Successoribus suis, Monasterium praedictum in titulum commendae administratione, vel aliter quomodolibet obtinentibus percipientium, necnon postquam reservatio fructuum hujusmodi cessaret, quarumdam pensionum pro certis personis assignandarum, aut alias sponte, & libere cedere intenderet, libellumque supplicem Nobis desuper porrigi curasset, & dilecti Filii Paulus, & Vincentius quondam Petri Domini Grademici, Cives, & Patritii Venetiarum, asserentes Juspatronatus, & praesentandi, seu nominandi personam idoneam ad dictum Monasterium, dum pro tempore vacat, ad ipsum, eorumque Posteriores legitime pertinere, cessionem, & aliis praemissis, habita illorum notitia, se opposuissent, ac eidem Monasterio de alicujus persona aliquem ad ipsorum praesentationem, seu nominationem, aut saltem eorum consensu provideri, vel aliter de illo disponi non posse, neque debere contendere. Nos de Monasterii praedicti, illiusque bonorum, & rerum statu, & qualitate, necnon praetento Juspatronatus, & pre-

& praesentandi, vel nominandi hujusmodi volumus edoceri, & inter alia deprehendimus Monasterium praedictum Civitati Venetiarum finitimum, & competentibus redditibus dotatum, & pro tempore existentem Patriarcham Venetiarum, illiusque regimini, & administrationi, tam in spiritualibus, quam in temporalibus utilem, & commodum existere, & propter facultatem sua Mensae Patriarchalis angustam, & pro loci, & personae dignitate, sine fructuum ipsius Monasterii subventione decenter sustentari non posse, & licet Juspatronatus hujusmodi legitime verificatum non existeret, vacatione tamen ipsius Monasterii occurrente desuper dubitari, & graves lites, res, controversias, multis difficultatibus obstratas oriri posse.

Attentaque reverentia redditum Mensae Patriarchalis Venetiarum.

§.3. Quo circa Nos qui dudum inter alia volumus, quod petentibus beneficia Ecclesiastica aliis uniri tenerentur exprimere verum annum valorem, & beneficii, cui aliud uniri peterent, & semper in unionibus commissio fieret ad partes, vocatis quorum interest, quique etiam decernimus, & intentionis nostrae esse declaramus, quod deinceps per quascumque gratias, seu literas Apostolicas pro mandatis, & declarationibus quibusvis etiam Motu proprio, & ex certa scientia a Nobis emanarent, nulli Jus sibi quaesitum quomodolibet tollerent his, & aliis Nobis magis notis suadentibus causis, litium, & controversiarum anfractibus obviare, ac praedicti Joannis, & pro tempore existentis Patriarchae Venetiarum congrue subventioni, Monasteriisque hujusmodi salubri directioni consulere, necnon dilectis Filiis Nobilibus Viris Duci, & Republicae Venetiarum, quorum inveteratum erga Nos, & Sedem Apostolicam devotionis, & reverentiae Studium, grati animi propensione jugiter amplectimur, rem gratam, & acceptam facere cupientes, necnon quarumcumque unionum, annexionum, & incorporationum eidem Mensae Patriarchali haecenus factarum tenores, illiusque fructuum, reddituum, & proventuum annum valorem, verumque, & ultimum dicti Monasterii vacationis modum, etiam si ex illo quavis generalis reservatio, & in corpore juris clausa resulteret, praesentibus pro expressis habentes.

Sixtus a tali Juspatronatus illud liberum declarat.

§.4. Motu, & scientia similibus, & de Apostolica potestatis plenitudine Juspatronatus, & praesentandi, seu nominandi personam idoneam ad dictum Monasterium Paulo, & Vincentio, eorumque posteris, & suae familiae ejusmodi, ut praesertim, vel aliter quomodolibet minime competisse, nec competere Apostolica auctoritate declaramus, illudque penitus, & omnino suppressimus, & extinguiimus, & abrogamus, ipsiusque Monasterium ab illo liberum, & exemptum esse, & fore decernimus.

Perpetuoque dictae Patriarchali Mensae unit.

§.5. Necnon praedictum Monasterium a quo hodie per alias nostras literas certam partem illius bonorum, & jurium dismembravimus, & separavimus, illiusque certam Bull. Rom. Tom. IV. Par. IV.

tum Prioratum per Nos erectum subjectis modo, & forma tunc expressis, applicavimus, & appropriavimus, prout in dictis literis plenius continetur, cujus, & illi forsann annexorum fructus, redditus, & proventus ad ducentos, & octoginta florenos auri ante dismembrationem praedictam in libris Camerae Apostolicae taxari imponuntur, secundum vero communem estimationem quatuor millium ducatorum auri similibus secundum communem estimationem valorem annum, ut accipimus, non excedunt, illiusque Abbatialem dignitatem, cum omnibus, & singulis annexis, juribus obventionibus, emolumentis, proprietatibus, bonis, jurisdictionibus, & pertinentiis suis, exceptis dumtaxat bonis, & juribus, ut praesertim, dismembratis praedictis, eidem Mensae Patriarchali dicti Joannis Patriarchae ad hoc expresso accedente consensu etiam perpetuo unimus, annectimus, & incorporamus.

Illius possessionem apprehendendi Patriarchae dat facultatem.

§.6. Itaque licet ipsi, & pro tempore existentis Patriarchae Venerabilis praedicti Monasterii, illiusque regiminis, & administrationis, ac reliquorum bonorum, ac proprietatum hujusmodi corporalem, realem, & actualem possessionem per se, vel per alium, seu alios mensae Patriarchalis hujusmodi nomine, propria auctoritate libere apprehendere, & perpetuo retinere, illorumque fructus, redditus, & proventus, jura, & obventiones, ac emolumenta quaecumque percipere, exigere, & levare, ac in suos, Mensaeque Patriarchalis, & Monasterii hujusmodi usus, & utilitatem convertere.

Omnia & singula Beneficia Dignitates &c ab eodem dependentia conferendi.

§.7. Necnon omnia, & singula, Prioratus, Praeposituras, dignitates, personatus, administrationes, & officia, ceteraque beneficia Ecclesiastica cum cura, & sine cura, secularia, & quorumvis ordinum clericalia ad collationem, provisionem, praesentationem, institutionem, electionem, & confirmationem, & quamvis aliam dispositionem pro tempore existentis Abbatis dicti Monasterii quomodolibet spectantia personis idoneis conferre, & de illis etiam providere, similesque personas ad illam praesentare, & eligere, & praesentatas, & electas instituire, & confirmare.

Omniaque alia faciendi tam intra, quam extra Monasteria, que Abbati competebant.

§.8. Necnon Monasterium, illiusque res, & bona hujusmodi tam in spiritualibus, quam in temporalibus regere, & gubernare, ac Sedem, locum, ac praesentiam Abbatis, tam in Choro, quam in Capitulo, & Conventu, & aliis quibusvis publicis, & privatis actibus ipsius Monasterii habere, & ibidem praesidere, ceteraque omnia in praemissis, & circa ea quomodolibet necessaria, & opportuna facere, & exequi in omnibus, & per omnia, prout ipsius Monasterii Abbates, qui pro tempore fuerunt, & exequi potuerunt, seu etiam debuerunt, cuiusvis licentia desuper minime requisita, curam, regimen, & administrationem ipsius Monasterii eidem Patriarchae pro tempore existentis in eisdem spiritualibus, & temporalibus plenarie committendo.